

Jag är Zlatan

- funderingsfrågor, förebilder,
som-om övning, skrivuppgift.

Ämne: Svenska, SVA, Livskunskap

Årskurs: 4-6, 7-9, Gym, Vux,

Lektionstyp: Eget arbete, diskussion, skrivuppgift

Lektionsåtgång: 1-5

Introduktion

Zlatan är en världsberömd fotbollsspelare som knappast behöver någon introduktion. Men det kan vara ett tillfälle för en del elever att berätta om något de är duktiga på.

Låt var och en ta en stund att fundera över vad de redan vet om Zlatan. Prata tillsammans, gör en tidslinje där olika händelser placeras in och visa på en Europakarta var de olika länder och lag han har spelat i finns.

Prata om vad ni tror att boken kommer att handla om.

Funderingsfrågor

Ali bad aldrig om ursäkt, sidorna 9-11

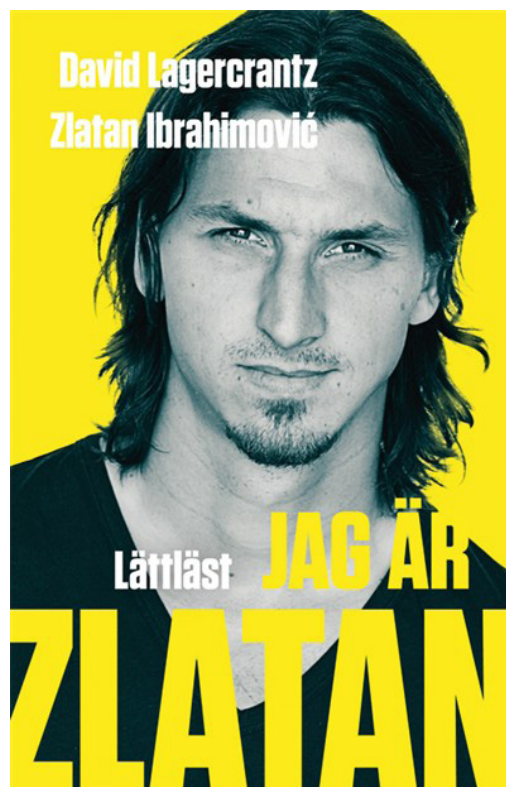
- Varför blev Zlatan inte kriminell, tror du?

Jag blev hans drog, sidorna 29-30

- Varför blir Zlatan så glad när hans pappa kommer och tittar på när han tränar?

De såg mig som dummaste falafelkillen, sidorna 58-59

- Tror du att Zlatan har rätt, att Hasse Borg inte hade lurat en fin kille med advokatfarsa?
- Har du fler exempel på att människor behandlas olika beroende på var de kommer ifrån eller vilka yrken deras föräldrar har?

MTM:s skolwebb

mtm.se/skola

Pappa såg ut som en italiensk höjdare, sidorna 96-98

- Vem hade du velat ha med dig om du skulle skriva kontrakt?

Det är något som inte stämmer, sidorna 110-112

- Jämför Luciano Moggi med Hasse Borg.

En kille som inte slänger bomber i kebabkiosker, sidorna 134-137

Vi är här för att ni bor i vårt hus, sidorna 138-140

- Hur visar sig klasskillnader i de här två kapitlen?

Zlatan var inte Zlatan, sidan 182-184

- Varför anpassar han sig? Kan du komma på situationer då du eller andra gör likadant?

Jag har ett budskap till Guardiola, sidorna 204-208

- Fyll i vad du tror att Zlatan sa att de skulle hälsa till Guardiola.

Det finns tusen vägar att gå, sidorna 226-229

- Vad är Zlatans råd till tränare och andra ledare? Vad är Zlatans råd till dig?

Diskutera

- När alla har läst boken, låt var och en välja ut en händelse eller ett kapitel som de tycker är viktigt eller intressant.
- Låt dem berätta för varandra vad de har valt och varför.
- Prata om de intryck och tankar ni har fått när ni läste.
- Finns det något ni saknade, som ni skulle vilja läsa mer om?

Fördjupningsuppgift - Diskussion och skrivuppgift

Prata om förebilder. Vilka förebilder kan eleverna komma på som de själva har? Vad är en förebild egentligen? Kan Zlatan vara en förebild? På vilket sätt är han det? Väldigt få kan bli världsberömda fotbollsspelare, vad har han som man skulle kunna härma eller ta efter?

Vilka förebilder har Zlatan själv? Zlatan pratar om att han ville bli jättebra på fotboll och så blev han det. Diskutera om det är ett sätt att göra som funkar.

Prata om vad var och en vill uppnå. Vem eller vilka skulle kunna vara en förebild för det du vill? Vad är det de har som du också vill ha?

Som om-övning:

Den här kan ni antingen ta muntligt, två och två berättar för varandra, eller låta var och en skriva.

Om du skulle bli väldigt bra på något, vad skulle det helst vara?

Tänk dig nu att du redan har uppnått din dröm. Berätta om ditt liv som det är nu i den här tänkta framtiden. Hur ser ditt liv ut? Vad gör du? Hur bor du? Vilka människor är med dig? Hur blev det såhär bra? Vad har hänt för att du skulle uppnå din dröm?

Vilka goda råd skulle du ge dig själv?

Fördjupningsuppgift - Skrivuppgift

Skriv ett brev till Zlatan.

Vad vill du fråga honom om?

JAG TÄNDE PÅ EN SEKUND

Vid min mammas gård fanns en fotbollsplan.

Där lirade jag och grannningarna varje dag.

Ibland fick jag inte vara med

för att jag var för liten. Då tänkte jag på en sekund.

Jag hatade att vara utanför. Jag hatade att förlora.

Men det viktigaste var inte att vinna,
det var fötterna och de sköna grejerna.

Man skulle impa med tricks och dragningar.

Man övade tills man kunde dem bäst av alla och folk sa:

– Oj, oj! Wow!

Fortbollsplanen var liten, så det gällde att vara snabb
i fötterna. Särskilt för mig som var liten och klen.

Ofta skrek morsorna från fönstren:

– Det är sent. Maten är klar. Kom in nu.

– Snart, snart, svarade vi.

Men vi lirade bara på. Det kunde bli sent
och regn och allmänt kaos, men vi fortsatte.

Ofta sov jag med bollen bredvid mig.

Innan jag somnade tänkte jag ut

vilka tricks jag skulle göra nästa dag.

Det var som en film som hela tiden
snurrade i mitt huvud.

OM JAG BARA SPRINGER FORT NOG

Min familj och jag bodde i Rosengård utanför Malmö.

Det var fullt av somalier, turkar, juggar, polacker, alla möjliga blattar och svenskar.

Vi är huller om buller i vår familj också.

Farsan är bosnier, morsan är kroat och lillbrorsans farsa är serb.

Det var inte lätt hemma.

Ingen frågade:

– Hur har du haft det idag, lille Zlatan?

Ingen hjälpte till med läxorna

eller frågade om du hade problem.

Du fick klara dig själv.

Det var kaos och bråk, slag och smållar.

Alla hade ett fruktansvärt humör.

Morsan, Jurka, hade inte tid att trösta.

Hon städade typ fjorton timmar om dagen för att fixa pengar till familjen.

Vi var många hemma som skulle ha mat.

Mina halvsystrar. Lillbrorsan Aleksandar, som kallades Keki. Och Sanela.

Hon är mitt enda helsyskon och är två år äldre än jag.

Pengarna räckte inte. Man fick ofta kaka

hos någon polare. Morsan grät ofta.

Hon har min kärlek. Ibland orkade hon inte.

Då slog hon oss med träslevar.

Jag var en liten kille. Jag hade en stor näsa och läspade. I skolan kunde jag inte sitta stilla.

Jag rusade runt hela tiden.

Inget ont kunde hända mig om jag sprang tillräckligt fort. Så kändes det.

På kvällarna måste jag ibland gå genom en mörk gångtunnel för att komma hem.

Farsan hade blivit ränad där en gång.

Han hamnade på sjukhus med en skadad lunga.

Jag tänkte ofta på det. Fast jag inte ville förstås.

Jag sprang som en galning genom tunneln, med värsta bultande hjärtat.

Om jag bara springer fort nog går det bra, tänkte jag.

Mamma och pappa skilde sig innan jag blev

två år gammal. Det var inget bra äktenskap, tror jag.

Det var stökigt och bråkigt.

Alla barnen bodde hos mamma.

Men jag längtade efter farsan. Han hade mer pengar.

Det hände kul grejor när man var med honom.

Sedan hände något med Sanela.

Inga detaljer, det är hennes story.

Men det blev vårdnadstvister och skit.

Morsan grät mycket då.

En av mina halvsystrar

hade problem med knark också.

Då skulle jag fylla nio.

Jag fattade inte mycket av det som hände.

ALI BAD ALDRIG OM URSÄKT

Jag flydde. Antingen var jag ute och sprang eller så spelade jag fotboll. Det var min grej.

En dag skulle Sanela och jag in till rektorn. Jag blev orolig och fick ont i magen. Farsan var där. Socialen hade sagt att miljön hos morsan var olämplig, vi fick inte bo kvar hos henne. Farsan hade fått vårnaden om Sanela och mig.

Det var katastrof för morsan.

Visst. Hon hade drämt till oss med träslevar.

Hon hade haft otur med män och hade inga pengar. Men hon älskade sina barn.

Farsan fattade det. Men han krävde skärpning.

Han sa:

– Blir det inte bättre får du aldrig se ungarna mer.

Jag blev kvar hos morsan. Sanela bodde hos pappa några veckor. Men hon mådde inte bra där. Pappa drack för mycket.

Han kunde bli blixtrande arg och skrika som en björn. Så Sanela och jag bytte plats.

Min pappa Šefik har ett stort hjärta.

Han är beredd att dö för sina barn.

Men han drack för mycket och hans kylskåp var tomt. Det var svårt att trivas hos honom.

Det var skräpigt och vi flytrade ofta.

Det var aldrig någon ordning.

Farsan var fastighetsskötare.

Han hade jobbigaste jouten och arbetade konstiga tider.

När han kom hem med sina snickarbrallor ville han inte bli störd.

Ofta lyssnade han på jugoslavisk folkmusik i sina hörlurar. Han är tokig i juggemusik och har själv spelat in några kassetter.

Han är en showman när han är på det humöret.

Men för det mesta var han trött eller i sin egen värld.

Ibland var det bra. Vi kollade på teve ihop.

Mest boxning eller filmer med Bruce Lee och Jackie Chan.

Jag visste ingenting om svenska filmstjärnor eller sporthjältar.

Men Muhammad Ali kunde jag.

Den killen var cool.

Jag tog efter vissa prylar.

I am the greatest, typ. Jag är den störste.

Ali bad aldrig om ursäkt. Han backade aldrig.

Visst, farsan är som han är.

Men när det verkligen gäller, då finns ingen som han.

En gång fick jag hjärnhinneinflammation.

Då blev farsan som ert lejon.

Han bar mig till taxin och på sjukhuset skrek han att han skulle vända upp och ner på hela stan om något gick fel.

Jag fick medicin och farsan vakade intill mig.

Klockan fem nästa morgon var krisen över.

När vi köpte en ny säng åt mig på Ikea hade han inte råd att få den hemskickad.

Då tog han sängen på ryggen och bar den hela vägen hem. Kilometer efter kilometer.

Men vi bråkade också. Vi hade vansinniga bråk.

Farsan slog mig aldrig, aldrig någonsin.

Jo, en gång lyfte han upp mig två meter och släppte mig i sängen.

Fast det var bara för att jag var taskig mot Sanela, hans ögonsten.

Nu förstår jag att farsan inte hade det lätt.

Han tänkte mycket på kriget.

Farsan kom från staden Bijeljina i Bosnien.

Hundratala människor dödades där.

Hela pappas släkt flydde.

Pappa satt ensam framför teven

och tittrade på nyheterna om kriget.

Min halvbrorsa Sapko sa:

– Han dricker för att dränka sina sorger.

Pappa frågade aldrig om skolan.

Eller fotbollen eller kompisar.

Jag fick snacka med mig själv eller sticka ut.

Jag var ute hela tiden. Jag spelade fotboll

eller stral cyklar. Jag blev en mästare på det.

Det var mer för kicken än för att få hoja runt på cykeln.

Jag triggade igång på att smyga runt i mörkret.

Folk frågar:

– Vad skulle du ha gjort om du inte blivit fotbollsspelare?

Jag har ingen aning. Kanske hade jag blivit kriminell.

Det var mycket brott på den tiden.

En gång hade jag och en kompis snott en massa grejer

på ett varuhus och åkte fast.

Pappa fick aldrig reda på det. Då hade det kunnat gå illa.

Men jag var totalt emot narkotika.

Jag hatade alla droger och gifter.

Jag hällde ut farsans öl och slängde morsans cigaretter.

Jag både skötte mig och var wild.

För jag tänkte så här: jag skulle både snacka och prestera.

Både bli bäst och stöddig.

Men jag trodde aldrig att jag skulle bli superstjärna.

Jag kom ju från Rosengård!

DE SKREK: PASSA DÅ, ZLATAN!

Min första klubb hette MBI,
Malmö Boll och Idrottsförening.
Då var jag sex år gammal.
I MBI fanns både svenskar och utlänningar.

Många gnällde på mina tricks från gården.

De skrek:

– Passa då, Zlatan!

Jag bad dem dra åt helvete.

Sedan bytte jag klubb. Flera gånger.

I FBK Balkan trivdes jag.

Papporna rökte och slängde skor omkring sig.

Underbart, precis som hemma, tänkte jag.

Tränaren var bosnier.

Ibland gav han mig några kronor till glass
för att få ordning på min hunger.

Vi var ett bra gäng. Men jag var inte alltid så skötsam.

En gång satt jag bänkad i första halvlek för någon skit.

Vi låg under med fyra-noll

mot ett snobbgäng från Vellinge.

Blattarna mot de fina pojkarna.

Jag höll på att spricka av ilska.

Jag sa till tränaren:

– Är du dum i huvudet?

– Lugn, lugn. Du kommer in snart, svarade han.

Jag kom in i andra halvlek och gjorde åtta mål.

Vi vann och hånade snobbarna.

Visst, jag var bra. På den lilla planen på morsans gård
hade jag blivit en mästare på små ytor.

Men jag var inget stort löfte. Jag var för ojämn.

Jag kunde göra åtta mål i en match
och vara värdelös i nästa.

Jag var en vilde, en galning. Hade ingen ordning

på humöret. Jag skällde ut spelare och domare

och bytte klubb hela tiden.

Jag lirade i Balkan. Sedan i MBI igen.

Tillbaka till Balkan och så till BK Flagg.

Det var en röra och ingen skjutsade mig till träningen.

Ibland tittrade jag på föräldrarna i publiken.

Min farsa var aldrig där. Jag hade vant mig vid det.

Men kanske sved det ändå.

Jag räknade inte med farsan. Men jag hoppades nog

ibland att han skulle komma.